

Bilirkişi Raporuna İtiraz Edilmemesi Usuli Kazanılmış Hak Doğurur mu? Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun İçtihat Değişikliği

Arb. Av. Cem BOZKURT

Bozkurt Arabuluculuk ve Avukatlık Bürosu

Ekim 2026

Bilirkişi Raporuna İtiraz Edilmemesi Usuli Kazanılmış Hak Doğurur mu? Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun İçtihat Değişikliği

Kısa Özet

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 06/05/2026 tarihinde aynı gün verdiği beş kararla, bir tarafın bilirkişi raporuna süresinde itiraz etmemesinin ve bu rapora göre ıslah ya da talep artırımı yapmasının karşı taraf lehine usuli kazanılmış hak doğurmayacağını kabul etmiştir (Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294, T. 06/05/2026 ve aynı tarihli seri kararlar). Kurula göre bilirkişi raporu ancak açık, kayıtsız ve şartsız bir kabul beyanıyla tarafı bağlar; sessiz kalmak kabul anlamına gelmez. Bu kararlar, Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin iş kazası tazminat davalarında uzun süredir uyguladığı ve Hukuk Genel Kurulunun 18/02/2021 tarihli kararında da benimsenen yaklaşımı terk etmektedir. Değişikliğin dayanağı, Anayasa Mahkemesinin 21/12/2023 tarihli Ahmet Özgan ve Şule Özgan ile İsmail Tuncel kararlarıdır. Anayasa Mahkemesi bu kararlarda, kanunda karşılığı olmayan bir içtihadi kuralla maddi hakkın ortadan kaldırılmasını mahkemeye erişim hakkının ihlali saymıştır. Öte yandan Kurul aynı gün, istinaf dilekçesinde ileri sürülmeyen tazminat miktarı yönünden usuli kazanılmış hakkın doğduğunu kabul etmiştir (Yargıtay HGK, E. 2025/758, K. 2026/297, T. 06/05/2026). Bu makale yeni içtihadın kapsamını, sınırlarını ve davacı ile davalı vekilleri için pratik sonuçlarını incelemektedir.

1. Hukuki Sorun

Tazminat davalarında zararın miktarı çoğu zaman bilirkişi incelemesiyle belirlenir. Dava sürecinde birden fazla rapor alınması olağandır: kusur raporu, hesap raporu, ek rapor, yeni bilirkişi kurulunun raporu. Uygulamada sıkça karşılaşılan durum şudur: Davacı ilk hesap raporuna itiraz etmez ve talebini bu rapora göre ıslah eder. Davalının itirazı ya da mahkemenin kendiliğinden gördüğü lüzum üzerine alınan sonraki rapor, örneğin güncel asgari ücret veya farklı bir yaşam tablosu kullanılarak, daha yüksek bir zarar hesaplar. Davacı bu kez talebini artırmak ister.

Yargıtay 10. Hukuk Dairesi uzun süre bu talebi reddetmiştir. Daireye göre ilk rapora itiraz etmeyen davacı bakımından rapor kesinleşmiş, davalı lehine usuli kazanılmış hak doğmuştur. Sonuç olarak davacı, mahkemenin bizzat tespit ettiği gerçek zararın bir kısmından mahrum kalmaktadır.

Sorun üç noktada düğümlenmektedir. Birincisi, kanunda açıkça düzenlenmeyen usuli kazanılmış hak kurumunun sınırı nerede çizilecektir? İkincisi, rapora itiraz etmemek ve rapora göre ıslah etmek, raporu kabul etmek anlamına mı gelir? Üçüncüsü, bu yeni çizgi istinaf ve temyiz aşamasında doğan usuli kazanılmış hakları da etkiler mi?

2. Hukuki Nitelendirme

Usuli kazanılmış hak. Usuli kazanılmış hak, derdest bir davada mahkemenin veya tarafların yaptığı bir usul işlemi sonucunda taraflardan biri lehine doğan ve sonraki aşamalarda geri alınamayan hukuki durumdur (EROĞLU Orhan, *"Usulî Kazanılmış Hakkın Sınırlarının Belirlenmesinde Yaşanan Sorunlar Üzerine Bir Değerlendirme"*, Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, C. 5, S. 6, 2018, s. 167). Kurum, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda (HMK) genel bir hükümle düzenlenmemiştir. Yargıtayın 04/02/1959 ve 09/05/1960 tarihli içtihadı birleştirme kararlarıyla usul hukukuna girmiştir. Anayasa Mahkemesi, ilkenin bu kararlarla çizilen ilk çerçevesinin bozma kararına uyma ile bozma dışında kalan kısımların yeniden incelenememesine ilişkin olduğunu tespit etmiştir (AYM, Ahmet Özgan ve Şule Özgan [GK], B. No: 2020/21347, 21/12/2023, § 48). Kanun koyucu bu çekirdek alanı kısmen yazılı hale getirmiştir: HMK m. 177/2 uyarınca bozma veya kaldırma kararından sonra ıslah yapılabilir, *"Ancak bozma kararına uymakla ortaya çıkan hukuki durum ortadan kaldırılamaz."*

Bilirkişi raporu ve itiraz. Bilirkişi raporu takdiri bir delildir. Hakim, bilirkişinin oy ve görüşünü diğer delillerle birlikte serbestçe değerlendirir (HMK m. 198, 282). Taraflar raporun kendilerine tebliğinden itibaren iki hafta içinde eksikliklerin tamamlanmasını, açıklama yapılmasını veya yeni bilirkişi atanmasını isteyebilir (HMK m. 281/1). Mahkeme ise eksiklik veya belirsizlik halinde kendiliğinden ek rapor alabilir; gerçeğin ortaya çıkması için gerekli görürse yeni bilirkişiye inceleme yaptırabilir (HMK m. 281/2-3).

Kesin sürenin sonucu. HMK m. 94/3 hükmü, kesin süreyi kaçırmanın sonucunu açıkça sınırlar: *"Kesin süre içinde yapılması gereken işlemi, süresinde yapmayan tarafın, o işlemi yapma hakkı ortadan kalkar."* Buna göre iki haftalık süreyi kaçırın taraf yalnızca rapora itiraz hakkını yitirir.

Taraf tasarrufu. Taraflar dava konusu üzerinde serbestçe tasarruf edebilir (HMK m. 24). Davacı davadan feragat edebilir, davalı davayı kabul edebilir (HMK m. 307 vd.). Kabul ve feragat açık bir irade beyanı gerektirir. Hakim taleple bağlıdır; talepten fazlasına karar veremez (HMK m. 26).

Bu çerçevede uyuşmazlığın nitelendirilmesi şudur: Rapora itiraz etmemek bir usul işleminin yapılmamasıdır; rapora göre ıslah etmek ise talebin artırılmasına yönelik bir usul işlemidir. Hiçbiri, kendiliğinden, dava konusu üzerinde tasarruf niteliğinde bir kabul veya kısmi feragat beyanı değildir.

3. İlgili Mevzuat

Anayasa m. 13: Temel hak ve özgürlükler ancak kanunla sınırlanabilir.

Anayasa m. 36: Hak arama hürriyeti ve bunun görünümü olan mahkemeye erişim hakkı.

Anayasa m. 138: Hakimlerin bağımsızlığı.

Anayasa m. 153/son: Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı.

HMK m. 24 ve 26: Tasarruf ilkesi ve taleple bağılılık.

HMK m. 94: Kesin süre ve kesin süreyi kaçırmamanın sonucu.

HMK m. 177: Islahın zamanı; bozma veya kaldırma sonrasında ıslah (m. 177/2, 7251 sayılı Kanunla eklenmiştir).

HMK m. 198, 266, 281, 282: Delillerin serbestçe değerlendirilmesi, bilirkişiye başvurma, rapora itiraz ve raporun değerlendirilmesi. HMK m. 281/1 hükmüne 7251 sayılı Kanunla, talebin iki haftada hazırlanmasının çok zor veya imkansız olduğu hallerde bir defaya mahsus ve iki haftayı geçmemek üzere ek süre verilebileceğine ilişkin cümle eklenmiştir.

HMK m. 307-313: Feragat ve kabul.

HMK m. 355: İstinaf incelemesinin, kamu düzeni dışında, istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olması.

HMK m. 107: Belirsiz alacak davasına ilişkin bu hüküm, 7589 sayılı Kanunun 19. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Bu nedenle bedensel zarar davalarında talebin bilirkişi raporlarına göre artırılması, uygulamada daha çok kısmi dava ve ıslah (HMK m. 176-177) üzerinden yürüyecektir. Derdest davalara uygulanacak geçiş rejimi ayrıca değerlendirilmelidir.

4. Güncel İçtihatlar

4.1. Eski yaklaşım: Rapora itiraz etmemek usuli kazanılmış hak doğurur

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 2021 yılında, Baki KURU'nun görüşüne dayanarak eski yaklaşımı açıkça benimsemiştir: *"Bir tarafın bilirkişi raporuna itiraz etmemesi ile, diğer (bilirkişi raporuna itiraz eden) taraf lehine usulî kazanılmış hak doğar."* Kurula göre sonraki rapor ilk rapora itiraz edenin daha da aleyhine ise, mahkeme ilk rapora göre karar vermelidir (Yargıtay HGK, E. 2018/94, K. 2021/111, T. 18/02/2021, § 27; oy birliği).

4.2. İlk yumuşama: Elverişsiz rapor hakimi bağlamaz

Kurul 2023 yılında aynı ilkeyi anarken önemli bir sınırlama getirmiştir. Rapora itiraz edilmemesi halinde kullanılan *"kesinleşme"* sözcüğü mahkemeyi bağlayan bir kesinleşme anlamı taşımaz; *"Davayı kabul, sulh ve feragat gibi bir sonuç da doğuramaz."* Hakim, rapordaki teknik incelemeyi dosyadaki vakıalara ve hukuk kurallarına uygun bulmazsa yeni rapor alabilir veya gerekçesini göstererek raporun aksine karar verebilir (Yargıtay HGK, E. 2022/508, K. 2023/226, T. 15/03/2023, §§ 25-26; oy birliği). Bu karar, hukuki nitelendirmede hata içeren ilk raporun yerine mahkemenin kendiliğinden aldıracağı ikinci raporun esas alınabileceğini kabul etmiştir (§ 27).

4.3. Anayasa Mahkemesinin ihlal kararları

Ahmet Özgan ve Şule Özgan kararı. Destekten yoksun kalma tazminatı davasında, ilk rapora itiraz edilmediği gerekçesiyle ek rapordaki fazla miktar usuli kazanılmış hak nedeniyle reddedilmiştir. Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, bu uygulamayı mahkemeye erişim hakkına bir müdahale saymış (§ 41) ve müdahalenin kanuni dayanağının bulunmadığını tespit etmiştir. Mahkemeye göre yargısal içtihat, *"bu kapsam ve mahiyette bir uygulamaya hukuksal dayanak teşkil edemeyeceği açıktır"* (§ 51). HMK m. 281 hükmü ise yalnızca rapora itiraz etme imkanının yitirilmesini öngörür: *"Başka bir anlatımla bilirkşi raporuna itiraz biçimindeki usul işleminin yapılmamasının ortadan kaldırılabileceği tek hak, yine usuli bir hak olan rapora itiraz etme hakkıdır."* (§ 55). Mahkeme ayrıca, olgusal olarak tespit edilen zararın salt usule ilişkin sebeplerle karşılanmamasının davayı anlamsız hale getirdiğini ve başvurularda ağır ve orantısız bir külfet yüklediğini belirtmiştir (§ 72). Karar oy birliğiyle verilmiştir (AYM, Ahmet Özgan ve Şule Özgan [GK], B. No: 2020/21347, 21/12/2023, RG 20/05/2024, S. 32551).

İsmail Tuncel kararı. İş kazası nedeniyle iş gücü kaybı tazminatı davasında, davacının dava öncesinde Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenen maluliyet oranına itiraz etmemesi nedeniyle Adli Tıp Kurumunun daha yüksek oranlı raporu hükme esas alınmamıştır. Anayasa Mahkemesi, dava açılmadan önceki idari süreçte düzenlenen bir rapora itiraz edilmemesinin yargılama usulü işlemi sayılamayacağını (§ 45) ve usuli kazanılmış hak yorumunun öngörülebilir olmadığını belirtmiştir (§ 51). Mahkemeye göre maluliyet oranı gibi teknik bir konuda davacıdan, dava açarken talebini kesin olarak belirlemesini beklemek işin mahiyetiyle bağdaşmaz (§ 68). Mahkemeye erişim hakkı ihlal edilmiştir (AYM, İsmail Tuncel [GK], B. No: 2019/8609, 21/12/2023, §§ 67-68; oy birliği).

4.4. İçtihat değişikliği: Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294, T. 06/05/2026

İş kazası nedeniyle açılan maddi tazminat davasında ilk derece mahkemesi, davacının itiraz etmediği ek rapora göre ıslah edilen 153.734 TL üzerinden hüküm kurmuştur. Bölge adliye mahkemesinin kaldırma kararından sonra alınan raporda zarar 425.736,53 TL hesaplanmış, ancak taleple bağlılık nedeniyle yine 153.734 TL'ye hükmedilmiştir. Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, ilk rapora itiraz edilmeyip ıslah yapılması nedeniyle davalı lehine usuli kazanılmış hak doğduğu gerekçesiyle bozmuş; mahkeme, Anayasa Mahkemesi kararlarına dayanarak direnmiştir.

Hukuk Genel Kurulu direnmeyi oy çokluğuyla uygun bulmuştur. Kurulun temel tespiti şudur: *"Bundan hareketle rapora itiraz edilmemesinin sonucunu, usuli kazanılmış hakkın doğumuna bağlamak mümkün değildir."* (§ 27). Kurul, iki haftalık itiraz süresinin yalnızca taraflar için öngörüldüğünü ve mahkemeyi bağlamadığını vurgulamıştır (§ 26). Ayrıca her usul işlemine hak adı altında sonuç bağlanmasının taleple bağlılık ilkesine aykırı olduğunu (§ 31) ve bedensel zarar davalarında *"sükuta ikrar sonucunu bağlamak esası da usule feda etmek anlamına gelir"* olduğunu belirtmiştir (§ 32).

Kurul, tarafı bağlayabilecek tek beyan türünü de tanımlamıştır: *"Bu itibarla tarafın bilirkişi raporunu kabul ettiğine ilişkin irade beyanı kayıtsız, şartsız, açık ve tereddüte yer vermeyecek bir biçimde kesin olmalıdır. Zira zımni olarak kabul mümkün değildir."* (§ 53). Yalnızca itirazın bulunmadığını bildiren açık olmayan bir ifade de hakimi o rapora göre karar vermeye zorlamaz (§ 52). Sonuç olarak davacının rapora sessiz kalması raporu kabul ettiği anlamına gelmez ve bu usul işlemi, davacının maddi hukuka ilişkin bir hakkını sona erdirecek biçimde yorumlanamaz (§ 57). Davalılar lehine usuli kazanılmış hak doğduğu yönündeki karşı görüş Kurul çoğunluğunca benimsenmemiştir (§ 58).

Aynı gün verilen dört karar da aynı yöndedir: Yargıtay HGK, E. 2025/243, K. 2026/295; E. 2026/352, K. 2026/296; E. 2025/305, K. 2026/298; E. 2026/129, K. 2026/299 (hepsi T. 06/05/2026). Bunlardan K. 2026/298, talep artırım dilekçesi verilmesinin de raporu kabul anlamına gelmediğini açıkça belirtmiştir: *"...rapora sessiz kalarak talep artırım dilekçesi sunması raporu kabul ettiği anlamına gelmeyeceğinden ... usuli kazanılmış hak oluştuğunun kabulü mümkün değildir."* (§ 56).

4.5. Yeni içtihadın sınırı: Yargıtay HGK, E. 2025/758, K. 2026/297, T. 06/05/2026

Aynı gün Kurul, farklı bir durumda usuli kazanılmış hakkı kabul etmiştir. İlk derece mahkemesinin hükmettiği maddi tazminat miktarına davacı istinaf yoluyla itiraz etmemiş; yalnızca manevi tazminat, faiz ve vekalet ücretini istinaf etmiştir. Bölge adliye mahkemesi kararı başka nedenle kaldırınca davacı birleşen dava açarak ek maddi tazminat istemiştir. Kurul, istinaf sebebi yapılmayan kalemin davalı lehine kesinleştiğini kabul etmiştir: *"...tarafarca getirilme ilkesine tâbi eldeki davada Bölge Adliye Mahkemesince kamu düzenine aykırılık hâli dışında tarafın istinaf sebebi olarak ileri sürmediği hususların incelenmeyeceği dikkate alındığında anılan tutar yönünden davalı lehine usuli kazanılmış hak oluştuğu anlaşıldığından ... birleşen davaya konu edilen tutarın reddi gerektiği..."* (§ 19). Karar oy çokluğuyla verilmiştir; kanun yoluna başvurmamanın feragat anlamına gelmediği yönündeki karşı görüş benimsenmemiştir (§ 20).

5. Doktrindeki Görüşler

Usuli kazanılmış hakkın geniş yorumuna destek veren görüş. Baki KURU, *Hukuk Muhakemeleri Usulü*, C. III, İstanbul 2001, s. 2753'te, bir tarafın rapora itiraz etmemesiyle diğer taraf lehine usuli kazanılmış hak doğduğunu ve sonraki rapor itiraz edenin daha da aleyhine ise mahkemenin ilk rapora göre karar vermesi gerektiğini savunmuştur (Yargıtay HGK, E. 2018/94, K. 2021/111, § 27 ve Yargıtay HGK, E. 2022/508, K. 2023/226, § 23'te aktarıldığı biçimiyle). Bu görüş, Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin uygulamasının doktrindeki temel dayanağı olmuştur. Cenk AKİL de Hukuk Genel Kurulunun 2008 tarihli bir kararını incelerken, Yargıtayın gerekçesindeki "*Bilirkişi raporuna taraflardan biri itiraz etmemişse bu, raporun karşı taraf için bağlayıcı olması sonucunu doğurur.*" tespitini dikkat çeken hususlar arasında aktarmıştır (AKİL Cenk, "*Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun Hâkimin Bilirkişi Raporuyla Bağlı Olup Olmadığı Hakkında Vermiş Olduğu 24.12.2008 Gün ve E. 2008/4-734, K. 2008/766 Sayılı Kararının Tahlili*", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 60, S. 3, 2011, s. 713). Ancak yazar aynı çalışmada, hakimin bilirkişi raporuyla bağlı olmadığı görüşünü benimsemektedir (AKİL, s. 704).

Kurumu dar yorumlayan ve eleştiren görüş. Muhammet ÖZEKES ve Tolga AKKAYA, usuli kazanılmış hakkın içtihadı birleştirme kararlarına dayanılarak uygulama alanının genişletilmesini doğru bulmamakta ve bu kararların usuli sorunları çözmeye gerçek anlamda elverişli olmadığını belirtmektedir (ÖZEKES Muhammet / AKKAYA Tolga, *Pekcanitez Usûl Medeni Usul Hukuku*, C. IV, 16. Bası, İstanbul 2025, s. 3867-3868; Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294 kararında aktarıldığı biçimiyle). Orhan EROĞLU, kavramın kanunda düzenlenmemesi ve sınırlarının çizilmemesi nedeniyle yargı mercilerince hatalı uygulandığını ve hak kayıplarına yol açtığını ileri sürmekte; sınırların belirlenmesini önermektedir (EROĞLU, "*Usulî Kazanılmış Hakkın Sınırlarının Belirlenmesinde Yaşanan Sorunlar Üzerine Bir Değerlendirme*", s. 163, 178). Yazar, usul hukukunda sessizliğin ikrar değil inkar sayıldığını da hatırlatmaktadır: "*Usul hukukunda sükût ikrar değil, inkârdır.*" (EROĞLU, s. 171, dn. 16).

Bilirkişi raporunun takdiri delil niteliğini vurgulayan görüş. Lütfi Şanal GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU, bilirkişi raporunun takdiri delil olduğunu ve hakimin bu delille bağlı olmadığını belirtmektedir (GÖRGÜN/BÖRÜ/KODAKOĞLU, *Medeni Usul Hukuku*, 12. Baskı, Ankara 2023, s. 454, 535). Aynı yazarlar, iki haftalık itiraz süresinin yalnızca taraflar bakımından öngörüldüğünü ve mahkemeyi bağlamadığını ifade etmektedir (s. 549-550). Bilge UMAR da sadece itirazın olmadığını bildiren açık olmayan bir ifadenin, hakimin bağımsızlığını kaldırarak bir taraf tasarrufu sayılamayacağını belirtmektedir (UMAR Bilge, *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi*, Nisan 2014, s. 822). Abdullah Selman ARISOY ise rapora itiraz etmemeye bağlanan usuli kazanılmış hakkın maddi gerçeğin araştırılmasına engel olacağını ve tarafın rapora itiraz etmemesinin, davanın bir an önce bitirilmesi gibi farklı nedenleri olabileceğini vurgulamaktadır (ARISOY Abdullah Selman, "*Medeni Yargılama Hukukunda: Bilirkişi Raporuna İtirazın Hak Düşürücü Süreye Bağlı Olup Olmadığı ve Taraflardan Birinin Bilirkişi Raporuna İtiraz Etmemesinin Diğer Taraf Lehine*

Usuli Kazanılmış Hak Doğurup Doğurmayacağı Hakkında", Prof. Dr. Selçuk Öztekin'e Armağan, C. I, 2021, s. 209, 214). Bu yazarların görüşleri Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294 kararında (§§ 26, 30, 32, 52) aktarılmıştır.

Tasarruf ilkesi bakımından. Nedim MERİÇ, davanın açılması, takibi, konusu ve sona ermesinin taraf iradesine tabi olmasını tasarruf ilkesi olarak tanımlamaktadır (MERİÇ Nedim, *Medeni Yargılama Hukukunda Tasarruf İlkesi*, 5. Baskı, Ankara 2011, s. 53-54; Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294, § 39'da aktarıldığı biçimiyle). Bu tanım, kabulün ancak açık bir iradeyle mümkün olduğu sonucunu destekler.

Değerlendirme. Kanaatimizce isabetli olan, kurumu dar yorumlayan görüştür. KURU'nun görüşü, rapora itiraz etmeyen tarafın sonraki aşamada raporun aleyhine sonuçlarından kaçamamasını amaçlayan bir hakkaniyet düşüncesine dayanır. Ancak bu sonuç kanunda karşılığı olan bir hükme dayanmaz. HMK m. 94/3, kesin süreyi kaçırmanın sonucunu yalnızca o işlemi yapma hakkının kaybı olarak belirlemiştir. Anayasa m. 13 uyarınca mahkemeye erişim hakkı içtihatla değil, ancak kanunla sınırlanabilir. Anayasa Mahkemesinin Özgan ve Tuncel kararları da bu yöndedir.

6. Hukuki Değerlendirme

Yeni içtihat, usul işleminin sonucu ile maddi hak arasındaki sınırı doğru çizmektedir. Rapora itiraz etmemek, HMK m. 94/3 uyarınca yalnızca o rapora itiraz etme hakkını düşürür. Davacının talep hakkını veya alacağın kendisini düşürmez. Aksi yorum, kanunun kesin süreye bağladığı sonucu içtihatla genişletir ve Anayasa m. 13 bakımından kanuni dayanaktan yoksun bir sınırlama yaratır (AYM, Ahmet Özgan ve Şule Özgan, §§ 51, 55-56).

Hakimin takdir yetkisi korunmuştur. HMK m. 281/2-3, mahkemeye kendiliğinden ek rapor ve yeni bilirkişi incelemesi yaptırma yetkisi verir. Bir tarafın sessizliği bu yetkiyi işlevsiz kılamaz. Anayasa Mahkemesinin vurguladığı gibi, hakimin aldığı raporu önceki rapora itiraz edilmediği gerekçesiyle hükme esas alamaması, mahkemenin tespit ettiği maddi gerçeğin yok sayılması sonucunu doğurur (AYM, Ahmet Özgan ve Şule Özgan, § 70). Hukuk Genel Kurulu da bilirkişi raporunu kesin delil haline getiren yaklaşımın hakim bağımsızlığıyla bağdaşmadığını belirtmiştir (Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294, § 27).

İslah ve talep artırımı kabul beyanı değildir. İslah, tarafın talebini genişletmeye yönelik bir usul işlemidir. İlk rapora göre ıslah eden davacı, o tarihteki bilgiyle talebini belirlemektedir. Bu işlemde, gelecekte alınacak raporlardaki fazla miktardan feragat edildiği sonucu çıkarılamaz. Feragat ve kabul açık irade beyanı gerektirir (HMK m. 307 vd.). HGK'nın K. 2026/298 sayılı kararı bu noktayı açıkça teyit etmiştir.

İstinaf sebepleriyle sınırlılıktan doğan usuli kazanılmış hak korunmaktadır. Kurulun aynı gün verdiği K. 2026/297 sayılı karar, yeni içtihadın sınırını göstermektedir. Burada usuli kazanılmış hak, tarafın sessizliğine değil, kanunun açık bir hükmüne dayanır. HMK m. 355 uyarınca bölge adliye mahkemesi, kamu düzeni dışında, yalnızca istinaf dilekçesinde belirtilen sebepleri inceler. İstinaf edilmeyen kalem bu nedenle davalı lehine kesinleşir. Bu ayırım

isabetlidir: Anayasa Mahkemesinin kararları da usuli kazanılmış hakkın kanuni dayanağı bulunan çekirdek alanını değil, içtihatla genişletilen uygulama alanını hedef almıştır (AYM, Ahmet Özgan ve Şule Özgan, §§ 48-51).

Yeni içtihadın sınırları. Kararlar üç noktada dikkatle okunmalıdır. Birincisi, kararların tamamı oy çokluğuyla verilmiştir ve Kurul içinde eski görüşü savunan güçlü bir azınlık bulunmaktadır. İkincisi, Kurul açık, kayıtsız ve şartsız kabul beyanının bağlayıcılığını korumuştur. Vekilin duruşmada raporu açıkça kabul ettiğini bildirmesi halinde sonuç farklı olabilir. Üçüncüsü, kararlar iş kazası tazminat davalarında verilmiştir. Ancak gerekçe genel niteliktedir ve bilirkişi hesabına dayanan tüm alacak ve tazminat davalarında uygulanmaya elverişlidir.

Kararların bağlayıcılığı. Hukuk Genel Kurulunun direnme üzerine verdiği kararlara ilk derece mahkemesi uymak zorundadır. Özel Daire de dosya kendisine gönderildiğinde bu karar doğrultusunda inceleme yapacaktır. Anayasa Mahkemesinin ihlal kararları ise Anayasa m. 153/son uyarınca herkesi bağlar ve derece mahkemelerine yol gösterici niteliktedir.

7. Hukuki Çözüm

Davacı vekili açısından. İlk raporda hesaplanan miktara göre ıslah yapılmış olması, sonraki rapordaki daha yüksek miktarın istenmesine engel değildir. Davacı vekili sonraki rapora göre, tahkikat sona erinceye kadar ve HMK m. 176-177 sınırları içinde ıslah ederek talebini artırabilir. Bozma veya kaldırma kararından sonra yeniden tahkikat yapılıyorsa ıslah imkanı HMK m. 177/2 uyarınca devam eder. Ancak bozma kararına uymakla doğan hukuki durum ortadan kaldırılamaz.

Davalı vekili açısından. Usuli kazanılmış hak savunması artık rapora itiraz edilmemesine veya rapora göre ıslah yapılmasına dayandırılmaz. Savunma ancak davacının açık, kayıtsız ve şartsız kabul beyanına, istinaf veya temyiz sebepleriyle sınırlılığa ya da bozma kararına uyulmasıyla doğan hukuki duruma dayandırılabilir. Davalı vekili, sonraki raporun hesap yöntemine (yaşam tablosu, asgari ücret, kusur oranı, maluliyet oranı) esastan itiraz etmeye odaklanmalıdır.

Derdest ve kesinleşmiş davalar açısından. Derdest davalarda, Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin eski içtihadına göre verilmiş bozma kararlarına karşı direnme imkanı vardır ve HGK'nın yeni kararları bu direnmeyi destekler. Eski uygulamayla kesinleşmiş ve hak kaybına yol açmış kararlarda ise, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolu ve süresi ayrıca değerlendirilmelidir.

Arabuluculuk ve sulh görüşmeleri açısından. İş kazası ve bedensel zarar uyuşmazlıklarında tarafların pazarlık konumu değişmiştir. Davalı tarafın, ilk rapordaki düşük hesaba dayanan bir usuli kazanılmış hak beklentisi artık güçlü bir dayanak değildir. Arabulucu ve vekiller, sulh tutarını belirlerken güncel hesap yöntemleriyle bulunacak gerçek zararı esas almalıdır.

8. Uygulamada Dikkat Edilmesi Gerekenler

1. **Açık kabul beyanından kaçının.** Davacı vekili, duruşmada veya dilekçede "*rapora katılıyoruz*", "*raporu kabul ediyoruz*" gibi kesin kabul ifadeleri kullanmamalıdır. Rapordaki lehe hususlara katılmak gerekiyorsa, beyan "*aleyhe hususları kabul etmiyoruz*" kaydıyla sınırlanmalıdır. 2. **İslah dilekçesinde fazlaya ilişkin hakları saklı tutun.** İslah dilekçesinde talebin rapora göre belirlendiği, sonraki inceleme sonuçlarına göre talep artırımı ve fazlaya ilişkin haklar saklı tutularak yapıldığı belirtilmelidir. 3. **Rapora itiraz süresini yine de kaçırmayın.** Yeni içtihat itiraz hakkını geri vermez. HMK m. 281/1 uyarınca iki haftalık süre içinde itiraz edilmeli; gerekirse aynı süre içinde ek süre istenmelidir. 4. **İstinaf dilekçesinde her kalemi açıkça gösterin.** HGK K. 2026/297 uyarınca istinaf edilmeyen tazminat kalemi davalı lehine kesinleşir. Kısmi kabul kararlarında maddi tazminat miktarı dahil tüm kalemlere ilişkin itirazlar istinaf dilekçesinde ayrı ayrı ileri sürülmelidir. 5. **HMK m. 107'nin yürürlükten kaldırıldığını gözetin.** Yeni açılacak davalarda belirsiz alacak davası yolu yerine kısmi dava ve ıslah stratejisi baştan planlanmalıdır. 6. **Kararları dilekçelerde doğru künyeyle anın.** Direnme ve temyiz aşamasında Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294, T. 06/05/2026 ile AYM'nin Özgan (B. No: 2020/21347) ve Tuncel (B. No: 2019/8609) kararları birlikte gösterilmelidir.

9. Sonuç

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 06/05/2026 tarihli beş kararla, bilirkişi raporuna itiraz edilmemesinin ve bu rapora göre ıslah yapılmasının karşı taraf lehine usuli kazanılmış hak doğurmayacağını kabul etmiştir. Rapora itiraz etmemenin tek sonucu, HMK m. 94/3 uyarınca o rapora itiraz hakkının kaybıdır. Tarafı bağlayan yalnızca açık, kayıtsız ve şartsız kabul beyanıdır. Bu değişiklik, Anayasa Mahkemesinin Özgan ve Tuncel kararlarının Yargıtay içtihadına yansımalarıdır. Buna karşılık istinaf sebebi yapılmayan kalemler yönünden doğan usuli kazanılmış hak, kanuni dayanağı bulunduğu için korunmaktadır. Uygulamada davacı vekilleri açık kabul beyanından kaçınmalı ve istinaf dilekçesinde tüm kalemlere itiraz etmelidir. Davalı vekilleri ise savunmalarını usuli kazanılmış hak yerine raporun esasına yöneltmelidir.

Kaynakça

A) Mevzuat

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (2709) m. 13, 36, 138, 153.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (RG 04/02/2011, S. 27836) m. 24, 26, 94, 176, 177, 198, 266, 281, 282, 307-313, 355; m. 107 (7589 sayılı Kanun m. 19 ile mülga).

7251 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun m. 6, 18, 24.

7589 sayılı Kanun m. 19.

B) Yargı Kararları

Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294, T. 06/05/2026.

Yargıtay HGK, E. 2025/243, K. 2026/295, T. 06/05/2026.

Yargıtay HGK, E. 2026/352, K. 2026/296, T. 06/05/2026.

Yargıtay HGK, E. 2025/758, K. 2026/297, T. 06/05/2026.

Yargıtay HGK, E. 2025/305, K. 2026/298, T. 06/05/2026.

Yargıtay HGK, E. 2026/129, K. 2026/299, T. 06/05/2026.

Yargıtay HGK, E. 2022/508, K. 2023/226, T. 15/03/2023.

Yargıtay HGK, E. 2018/94, K. 2021/111, T. 18/02/2021.

AYM, Ahmet Özgan ve Şule Özgan [GK], B. No: 2020/21347, T. 21/12/2023, RG 20/05/2024, S. 32551.

AYM, İsmail Tuncel [GK], B. No: 2019/8609, T. 21/12/2023, RG 20/05/2024, S. 32551.

C) Doktrin

AKİL Cenk, *"Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun Hâkimin Bilirkişi Raporuyla Bağlı Olup Olmadığı Hakkında Vermiş Olduğu 24.12.2008 Gün ve E. 2008/4-734, K. 2008/766 Sayılı Kararının Tahlili"*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 60, S. 3, 2011, s. 693-731.

ARISOY Abdullah Selman, *"Medeni Yargılama Hukukunda: Bilirkişi Raporuna İtirazın Hak Düşürücü Süreye Bağlı Olup Olmadığı ve Taraflardan Birinin Bilirkişi Raporuna İtiraz Etmemesinin Diğer Taraf Lehine Usuli Kazanılmış Hak Doğurup Doğurmayacağı Hakkında"*, Prof. Dr. Selçuk Öztekin'e Armağan, C. I, 2021 (Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294'te aktarıldığı biçimiyle).

EROĞLU Orhan, *"Usulî Kazanılmış Hakkın Sınırlarının Belirlenmesinde Yaşanan Sorunlar Üzerine Bir Değerlendirme"*, Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, C. 5, S. 6, 2018, s. 163-184.

GÖRGÜN Lütfi Şanal / BÖRÜ Levent / KODAKOĞLU Mehmet, *Medeni Usul Hukuku*, 12. Baskı, Ankara 2023 (Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294'te aktarıldığı biçimiyle).

KURU Baki, *Hukuk Muhakemeleri Usulü*, C. III, İstanbul 2001 (Yargıtay HGK, E. 2018/94, K. 2021/111 ve E. 2022/508, K. 2023/226'da aktarıldığı biçimiyle).

MERİÇ Nedim, *Medeni Yargılama Hukukunda Tasarruf İlkesi (Hukuk Muhakemeleri Kanunu Çerçevesinde)*, 5. Baskı, Ankara 2011 (Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294'te aktarıldığı biçimiyle).

ÖZEKES Muhammet / AKKAYA Tolga, *Pekcanıtez Usûl Medeni Usul Hukuku*, C. IV, 16. Bası, İstanbul 2025 (Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294'te aktarıldığı biçimiyle).

UMAR Bilge, *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi*, Nisan 2014 (Yargıtay HGK, E. 2025/180, K. 2026/294'te aktarıldığı biçimiyle).